

ANTOLOGIA POÈTICA PER LLEGIR I TREBALLAR:
Pere Martí i Bertran / INSTITUT EUGENI D'ORS

A cada gra de raïm
s'hi ha amagat el sol d'estiu.

Quan beurem un vas de vi
el sol tornarà a sortir.
(Núria Albó. *M'ho ha dit el vent.*)

Tinc una motxilla
que és un ósset blanc,
i quan vaig a escola
se'n ve amb mi botant.
(Empar de Lanuza. *Versos al sol.*)

Hipopòtam

Perquè dins l'aigua del riu
s'ha emmirallat l'hipopòtam,
alça el cap, fa una ganyota amb
la gran boca oberta i riu.
(Pere Quart. *Bestiari.*)

Les aranyes filaven
palaus de rei,
estances que empresonen
passos d'hivern.
Les barques de Sinera
no surten més,
perquè els camins de l'aigua
són fets malbé.
El sol no pot estendre,
per als ulls cecs,
domassos de les festes
damunt el gel.
Als rials ja no sona
cap cascavell.
Avanço per rengleres
de xiprers.
(Salvador Espriu: *Cementiri de Sinera.*)

Pluja al jardí,
vent a la matinada.
Ballem un rock
sota l'aigua enllunada.

(Maria Mercè Marçal. Fragment del poema "Estrelles baixes, veles altes" del llibre *Cau de llunes.*)

Animal racional

Ni el mico, ni l'ós polar,
ni el colibrí, ni el tucà,
ni la carpa, ni el tauró,
ni la serp, ni l'erició
no saben pas de llegir.
El perquè te l'hem de dir?

Si com ells no vols pas ser,
ja deus saber què has de fer:
sempre un bon llibre a la mà
t'ajudarà a caminar,
i la cara de babau
quedarà per al gripau.

(Pere Martí i Bertran. *La Mariona Perquès.*)

RATA D'ESCALA

Això era una rateta
que embrutava l'escaleta:

hi escampava uns cagallons
menudets com perdigons.

Fins que un dia li van dar
metzinetes per sopar.

Va deixar així la rateta
d'embrutar aquella escaleta.

(Miquel Desclot *Bestiolar de la Clara.*)

"Avui al rebost
hi ha festa completa:
aquest vespre l'All
es casa amb la Ceba."

(Fragment del poema "Festa al rebost" d'Apel·les Mestres)

"Si en saps el pler no estalviïs el bes
que el goig d'amar no comporta mesura.
Deixa't besar, i tu besa després
que és sempre als llavis que l'amor perdura."
(Fragment del poema "Mester d'amor" de Joan Salvat-Papasseit)

Cançó

"Dessobre la terra dura
anava fent ma dreuera.
Passava el vent sorollant
les canyes de la riera;
el vern era sense fulles
i seca la ginestera.

A la vora del camí
hi havia la casa clara,
oberta com un germà
i tèbia com una mare.
Jo duia closos els ulls
i feia d'esma la passa.

A la vora del camí
hi havia la bona herba,
el corriol amagat
i el dring suau de l'esquilla.
Un ocell ratllava el cel
i ni el sentia ni el veia.

Però m'has donat la mà,
amiga, i el cor s'enjoia:
damunt la vinya s'ha alçat
en ample vol una alosa,
el sol és dolç com la mel
i a l'arbre li ha nascut ombra."
(Tomàs Garcés. *Obra poètica*. Ed. Selecta)

Mon cor estima un arbre: més vell que l'olivera,
més poderós que el roure, més verd que el taronger,
conserva de ses fulles l'eterna primavera
i lluita amb les ventades que atupen la ribera,
que cruixen lo terror.

(Fragment del poema "Lo pi de Formentor" de Miquel Costa i Llobera)

La vaca cega

Topant de cap en una i altra soca,
avançant d'esma pel camí de l'aigua,
se'n ve la vaca tota sola. És cega.
D'un cop de roc llançat amb massa traça,
el vailet va buidar-li un ull, i en l'altre
se li ha posat un tel: la vaca és cega.
Ve a abeurar-se a la font com ans solia,
mes no amb el posat ferm d'altres vegades
ni amb ses companyes, no: ve tota sola.
Ses companyes, pels cingles, per les comes,
pel silenci dels prats i en la ribera,
fan dringar l'esquellot mentre pasturen
l'herba fresca a l'atzar... Ella cauria.
Topa de morro en l'esmolada pica
i recula afrontada... Però torna,
i abaixa el cap a l'aigua, i beu calmosa.
Beu poc, sens gaire set. Després aixeca
al cel, enorme, l'embanyada testa
amb un gran gesto tràgic; parpelleja
damunt les mortes nines, i se'n torna
orfe de llum sota el sol que crema,
vacil·lant pels camins inoblidables,
brandant llànguidament la llarga cua.

Joan Maragall

LA CREACIÓ

1

El primer dia ens atordí la fressa terrible de les màquines. Lluitàvem per entendre el que ens deien i, al migdia, quan vam sortir al carrer, vam retrobar la quietud perduda. Era a l'estiu i feia poc que havíem complert els catorze anys. Llavors encara érem novells, sense fel ni sospita.

2

El segon dia vam aprendre el ritme solemne de la feina. Se'ns liquava, a poc a poc, tot l'enyor i ja ens servíem de les mans per comprendre. A fora queia la pluja lentament, com en un somni. Ens ho van dir en plegar i ens en vam riure.

3

El tercer dia vam comprendre moltes paraules mig sabudes. La profunda raó de viure dels qui sempre creixen vençuts i solitaris, i la nosa massissa i obsessiva dels preceptes. Era a l'hivern i el gris opac dels vidres traspunava tristesa.

4

El dia quart vam estimar una noia: darrera un magatzem, amb la presència llunyana i esmortida de les màquines per música de fons. Feia un vent càlid i ella era tan dolça i acollidora com una ombra. Al vespres semblava que tinguéssim les mans plenes de sorra o bé d'ortigues.

5

El cinquè dia ja era com si haguéssim nascut entre les màquines. Teníem les mans tan dures com qui més i alçàvem la veu per renegar sense temença. Feia sol al carrer i el petitíssim bocí del cel que es veia a les finestres era absurd i llunyà com un miratge.

6

El sisè dia vam cobrar. Nosaltres
som gent plena de seny, que no confia
que el món pugui salvar-se amb un miracle.
Descreguts i solemnes fem les coses
amb un aire tan bròfec que no sembla
que lluitem tenaçment perquè tot sigui
més clar i entenedor. Hi ha gent que ens mira
com sol mirar-se els folls. Després s'ajupen
a besar els peus d'aquells que els apallissen.

7

El setè dia era diumenge i vàrem
reposar com Déu mana.
De tot això, pel juny, si no em descompto,
farà ja mil nou-cents i vint-i-quatre
llarguíssims anys.

No res: una fotesa!

Miquel Martí i Pol

Pàgines web dedicades a poesia:

www.viulapoesia.com

www.uoc.edu/app/musicadepoetes

<http://www.pocio.cat/>

<http://www.edu365.cat/infantil/poesia/portada.htm>

<http://pissiganya.cat>